

**Datum**

25 oktober 2019

vereniging van  
woningcorporaties

**Kenmerk**

BBPZ/MNor/RBos/19-220

**Aan**

Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Vaste Commissies voor VWS, cc BZK

Koningin Julianaplein 10  
2595 AA Den Haag  
Postbus 93121  
2509 AC Den Haag

**Onderwerp**

Begrotingsbehandeling VWS

088 233 37 00  
aedes@aedes.nl  
www.aedes.nl

KvK 40478218

Beste Kamerleden,

Op 30 en 31 oktober aanstaande debatteert u met de ministers en staatssecretaris van VWS over de VWS begroting. Als vereniging van woningcorporaties geven wij u graag enkele belangrijke aandachtspunten mee.

**Wat is er nodig?**

- Goede gegevensdeling tussen betrokken partners in het veld van wonen, zorg, welzijn, politie, ggz, gemeenten en andere instanties om kwetsbare mensen beter en eerder te kunnen helpen.
- Meer aandacht voor kwetsbare mensen in de wijken; goede zorg en begeleiding ontbreekt nu te vaak. Vanuit het Rijk is geld nodig specifiek voor zorg en begeleiding van deze mensen;
- Financiële ruimte om nieuwe woonzorgconcepten te creëren;

We werken deze punten hierna verder uit.

**Meer en meer kwetsbare mensen in de wijken**

In de wijken zien we een toename van ouderen en kwetsbare personen. Steeds langer wonen mensen zelfstandig in de wijk, wat op zich mooi is. Maar er is ook een groep die extra begeleiding en zorg nodig heeft om zo de stap naar het verpleeghuis te kunnen uitstellen.

Naast de ouderen zien we ook dat er in de kwetsbare wijken veel verwacht wordt van de mensen omdat de instroom van nieuwe bewoners vaak mensen betreft met een rugzak(je). Een hoog percentage van de nieuwkomers heeft problemen, vaak een combinatie van psychische en sociaal-maatschappelijke problemen. In sommige probleemwijken gaat het om een derde tot de helft van alle nieuwe bewoners. Dit is het gevolg van kabinetsmaatregelen in de volkshuisvesting en de doorgevoerde extramuralisering.

Dit vraagt veel van de mensen in de toch al kwetsbare wijken. Wij hebben geconstateerd dat de

[leefbaarheid snel achteruit gaat](#)<sup>1</sup>, de overlast in wijken toeneemt en er onvoldoende zorg en begeleiding van kwetsbare inwoners geboden kan worden. Dit moet beter.

Wat kan en moet er beter?

### **Gegevensdeling echt nodig**

In de praktijk lopen corporaties er vaak tegenaan dat huurders met een betalingsachterstand in de problemen komen. Meestal is dit het gevolg van multiproblematiek. Het delen van gegevens over de situatie van wonen in combinatie met o.a. zorg, welzijn en schulden kan écht helpen om deze mensen sneller en beter te kunnen helpen, waardoor in de meeste gevallen serieuze problemen kunnen worden voorkomen. In bestuurlijk overleg met onder meer de ministers van BZK, VWS en J&V is er afgesproken dat er een convenant gegevensdeling tussen gemeenten, politie, ggz, woningcorporaties, zorg en welzijnspartijen zou worden gemaakt. Hiervoor was brede steun en bestuurlijk commitment. Nu anderhalf jaar verder moeten wij helaas constateren dat de noodzaak om tot een convenant gegevensdeling te komen alleen maar groter en urgenter is geworden, maar dat de totstandkoming ervan is vastgelopen in juridisch gehakketak. De afgelopen maand(en) zijn er diverse rondetafelgesprekken in uw Kamer geweest (in zowel de commissies VWS, als BZK, als J&V) waar alle deskundigen het belang van goede en tijdige gegevensdeling bepleitten.

*Wij roepen het kabinet via u op om er stevige druk op te zetten en nu écht door te pakken, zodat de kwetsbare mensen die het betreft snel(ler) kunnen worden geholpen, waardoor veel problemen met onnoemlijk veel leed voor betrokkenen kunnen worden voorkomen.*

We zien voorzichtige eerste stappen bij bijvoorbeeld het net ingediende wetsvoorstel gemeentelijke schuldhulpverlening, waar gemeenten informatie van corporaties mogen (gaan) krijgen, maar dit moet breder en efficiënter (niet alleen gemeenten die gegevens van corporaties krijgen, maar ook andersom) en met andere partners ook mogelijk worden (uiteraard onder de juiste voorwaarden).

### **Zorg en begeleiding schiet tekort**

Woningcorporaties signaleren toenemende overlast en problemen bij huurders, vaak terug te voeren op een tekort aan zorg en begeleiding. Ouderen die kwalen krijgen en te weinig zorg krijgen, mensen met verward gedrag die te snel zelfstandig moeten wonen met te weinig zorg en begeleiding, waardoor ze snel weer een terugval krijgen, mensen uit de opvang of beschermd wonen die te snel zelfstandig moeten wonen en waarbij de begeleiding te weinig is of ontbreekt. In deze gevallen is het risico groot dat deze mensen te maken krijgen met een terugval en daardoor voor overlast voor hun burens en zichzelf zorgen, mogelijk met uitzetting tot gevolg. Dit is in niemand's belang. En bovendien wordt dan onnodig geld verspild, dat beter had kunnen worden uitgegeven aan goede zorg en begeleiding. In veel landen om ons heen, zie je dat het met de juiste zorg en begeleiding (en geld hiervoor) in de wijken goed mogelijk is om kwetsbare mensen gewoon in de samenleving te laten wonen.

*Wij pleiten er dan ook met klem voor dat gemeenten meer en liefst geormerkt geld krijgen voor de zorg en begeleiding van de kwetsbare bewoners. Zorg en begeleiding die de bewoners keihard nodig hebben, maar nu in volstrekt onvoldoende mate krijgen. Voorbeelden zijn er genoeg. De afgelopen weken hebben diverse organisaties (als de Federatie Opvang, RIBW, het Leger des Heils, VNG) de noodklok al geluid en wij kunnen niet anders constateren dan dat dit terecht is.*

### **Challenge woonzorgconcepten**

Omdat ouderen langer zelfstandig wonen en veranderende woonwensen hebben, is er veel vraag naar

---

<sup>1</sup> 'Veerkracht in het corporatiebeleid, kwetsbare bewoners en leefbaarheid,' Rigo Research en advies, november 2018

nieuwe woonzorgconcepten, waar ouderen op prettige wijze (vaak) gezamenlijk oud kunnen worden in een woning met voldoende zorg en begeleiding. We werken hier hard aan, onder andere via het programma 'Langer thuis.' En er zijn ook diverse goede voorbeelden van in de praktijk. Probleem bij dergelijke woningen is dat er belemmerende regelgeving is om ze te realiseren en dat er extra voorzieningen nodig zijn die de kostprijs behoorlijk verhogen, waardoor de woningen te duur worden om rendabel te kunnen verhuren.

*Om innovatie in deze woonzorgprojecten op gang te brengen en nieuwe concepten te ontwikkelen, juist ook voor minder vermogende ouderen, zou het goed zijn om het ontwikkelen van deze concepten aantrekkelijker te maken door een gerichte bijdrage vanuit VWS, waarmee de onrendabele top kan worden afgedekt.*

Mocht u vragen hebben of nadere informatie willen, neemt u dan contact met mij op of met mijn collega Richard Bos (via [r.bos@aedes.nl](mailto:r.bos@aedes.nl) of 06-51926072).

Met vriendelijke groet,  
Aedes vereniging van woningcorporaties

Marnix Norder  
Voorzitter